

III. Situační zpráva státní pokladny

Státní pokladna (SP) zahrnuje veřejné peněžní prostředky, které jsou odděleně vedeny na příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu, na účtech státních finančních aktiv, na účtu řízení likvidity státní pokladny, na účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny územním rozpočtům, Evropské unii, Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, dále na účtech mimorozpočtových prostředků organizačních složek státu (vč. rezervních fondů, FKSP, „cizích prostředků“ apod.), na účtech příspěvkových organizací, státních fondů, Národního fondu a dalších účtech, pokud tak stanoví zvláštní zákon.

Ke správě stanovených peněžních prostředků státní pokladny slouží, v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, tzv. **souhrnný účet státní pokladny**, kterému jsou podřízeny účty výše uvedených veřejných prostředků, resp. jejich podstatné části, včetně výnosů z prodeje státních dluhopisů. Zůstatek prostředků na souhrnném účtu je využíván při řízení likvidity státní pokladny prostřednictvím obchodování s pokladničními poukázkami ČNB nebo státními pokladničními poukázkami s cílem minimalizace výdajů spojených s obsluhou státního dluhu.

Tabulka č. 13 Souhrnný účet státní pokladny (v mil. Kč)

Ukazatel	31.3.2011 (1)	31.3.2012 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	-25 202	-22 690	2 512	90,0
2. Sdílené daně určené územním rozpočtům - saldo	8 171	8 389	218	102,7
3. Sdílené příjmy ES/NF a SR - saldo	714	556	-158	77,9
4. Sdílené daně určené SFDI, SFŽP - saldo	319	244	-75	76,5
5. Prostředky na účtech SFA	1 11 549	149 518	37 969	134,0
- toho: prostředky na umořovacím účtu	100 133	135 358	35 225	135,2
6. Účet řízení likvidity státní pokladny	-97 542	-158 084	-60 542	162,1
7. Účet financování státního dluhu				
8. Rezerv. fondy a FKSP OSS, zvl. fondy - zůstatek	1 860	22 308	20 448	1 199,4
A. Celková pozice státní pokladny (1. až 8.)	-131	241	372	-184,0
B. Účet hospodaření státního rozpočtu	142	-229	-371	-161,3
C. Souhrnný účet státní pokladny (A+B)	11	12	1	109,1

Jak je patrné z tabulky, souhrnný účet státní pokladny byl v největší míře tvořen prostředky na účtech státních finančních aktiv. V 1. čtvrtletí 2012, stejně jako v roce 2011, byly na účtech státních finančních aktiv vykazovány nejenom prostředky účelově určené ke krytí výdajů státního rozpočtu v průběhu roku (např. na restituce, povodně apod.), ale především prostředky získané dřívějšími emisemi státních dluhopisů (evidované na tzv. umořovacím účtu). Zapojení prostředků umořovacího účtu v rámci souhrnného účtu SP se proti roku 2011 zvýšilo (o 35,2 mld. Kč), když na druhé straně došlo k poklesu stavů na účtech sdílených příjmů ES/NF a státního rozpočtu a sdílených daní určených státním fondům. Výrazně vyšší bylo i zapojení prostředků fondů organizačních složek státu – celkem o 20,4 mld. Kč – což bylo způsobeno zapojením (od února 2012) účtů prostředků z privatizace bývalého Fondu národního majetku do souhrnného účtu SP (v rámci kapitoly Ministerstvo financí).

Na souhrnném účtu SP byl ke konci března 2012 vykázán **zůstatek ve výši 12 mil. Kč** (podrobněji viz tabulku č. 5 v příloze). Tento byl součtem:

- Vývoj salda státní pokladny za 1. čtvrtletí roku 2012 a 2011 (v mld. Kč) v objemu 258,4 mld. Kč a výdaji ve výši 281,1 mld. Kč,

- **zůstatku sdílených daní určených územním rozpočtům ve výši 8,4 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní ve výši 37,6 mld. Kč a skutečným převodem těchto daňových příjmů územním rozpočtům ve výši 29,2 mld. Kč (jde o prostředky na příjmových účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů),
- **zůstatku sdílených příjmů (cla) Evropských společenství (ES)/Národního fondu a státního rozpočtu ve výši 556 mil. Kč**, představujícího rozdíl mezi celkovými příjmy ve výši 2,2 mld. Kč a jejich převody do rozpočtu ES/NF (1,2 mld. Kč) a do státního rozpočtu (450 mil. Kč),
- **zůstatku sdílených daní určených státním fondům (SFDI a SFŽP) ve výši 244 mil. Kč**, představujícího rozdíl mezi jejich nárokem (3,1 mld. Kč) a převodem (2,9 mld. Kč),
- **prostředků na účtech státních finančních aktiv ve výši 149,5 mld. Kč**, představujících zůstatky účelových prostředků vedených na vkladových účtech u ČNB (na umořovacím účtu 135,4 mld. Kč, na účtu zvláštních účelových prostředků 6,7 mld. Kč, na účtu rezervy pro důchodovou reformu 2,7 mld. Kč, na účtu pro úhradu restitucí a ostatních účelových prostředků pro Ministerstvo zemědělství 1,6 mld. Kč, na účtu prostředků z úvěrů přijatých od EIB 1,1 mld. Kč, na účtu prostředků z malé privatizace na výdaje spojené se zánikem věcných břemen 913 mil. Kč, na účtu prostředků úrazového pojištění 678 mil. Kč, na účtu státních finančních rezerv 266 mil. Kč, na účtu prostředků na odstraňování důsledků povodní 126 mil. Kč, na účtu prostředků souvisejících s reformou veřejné správy 10 mil. Kč, na umořovacím účtu cizích prostředků 7 mil. Kč a dalších),
- **zůstatku na účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu a zvláštních fondů** (bývalého Fondu národního majetku) v celkové výši **22,3 mld. Kč** (z toho účty FNM 20,9 mld. Kč), představujícího saldo prostředků přijatých do fondů a jejich čerpáním,
- **zůstatku účtu řízení likvidity státní pokladny a účtu financování státního dluhu⁹ ve výši -158,1 mld. Kč**, který představoval dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,
- **zůstatku účtu hospodaření státního rozpočtu¹⁰ ve výši -229 mil. Kč**, který slouží pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

⁹ Účet „Financování státního dluhu“ (ÚFSD) je aktivně-pasivní účet (v rámci SFAP) sloužící ke krytí (přechodného) schodku státního rozpočtu ke konci roku stanovenými vybranými zdroji souhrnného účtu státní pokladny. „Vypůjčené“ zdroje SP jsou evidovány jako pasivum na ÚFSD, které je v následujícím roce umořeno prostředky jsou „vráceny“ z emisní činnosti.

¹⁰ Účet „Hospodaření státního rozpočtu“ (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z umořovacího účtu částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na umořovacím účtu se situace řeší vytvořením pasiva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).

Řízení likvidity státní pokladny v lednu až březnu 2012, tj. vyrovnávání nesouladu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu v průběhu roku, se proti loňskému 1. čtvrtletí mírně zlepšilo, když průměrný denní stav nevyužitých prostředků na souhrnném účtu státní pokladny dosahoval 5 mil. Kč proti 6 mil. Kč v roce 2011. Průměrný denní objem reinvestovaných prostředků na účtu řízení likvidity SP byl v meziročním srovnání výrazně vyšší (135,0 mld. Kč proti 62,9 mld. Kč v roce 2011). Souviselo to se značně vyšším zapojením vkladových účtů státních finančních aktiv do souhrnného účtu SP (průměrný denní stav v 1. čtvrtletí 2012 představoval 119,3 mld. Kč proti 71,8 mld. Kč v roce 2011), a se zapojením účtů zvláštních fondů bývalého Fondu národního majetku (průměrný denní stav, včetně rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu, představoval v 1. čtvrtletí 2012 16,4 mld. Kč, což proti stejnému období předchozího roku znamenalo nárůst o 14,1 mld. Kč). Vyšší bylo i zapojení zůstatků účtů určených pro převod daní územním samosprávným celkům, státním fondům a Evropské unii (průměrný denní stav v 1. čtvrtletí 2012 představoval 6,3 mld. Kč proti 5,2 mld. Kč v roce 2011). Záporné bylo zapojení prostředků státního rozpočtu - průměrné denní saldo státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2012 bylo schodkové ve výši 6,8 mld. Kč proti 16,4 mld. Kč v 1. čtvrtletí 2011, což znamenalo zlepšení o 9,6 mld. Kč. Meziroční nárůst průměrného denního zůstatku na účtech státních finančních aktiv dosáhl 47,5 mld. Kč a tohoto stavu bylo dosaženo především z důvodu nárůstu zůstatku umořovacího účtu o 35,2 mld. Kč (zde jde o rozdíl koncových stavů k 31.3.2012 a 2011, nikoli průměrných denních stavů):

Tabulka č. 14 Průměrné denní stavy (v mil. Kč)

Průměrné denní stavy*)	Saldo běž. hospodaření SR	Zůstatky účtů pro převod daní USC, SF a EU	Vkladové účty SFA	Účet řízení likvidity SP	Účet financování st. dluhu	Rezerv. fondy a FKSP OSS a zvláštní fondy	Celková pozice SP	Účet hospodaření SR	Souhrnný účet SP
	1	2	3	4	5	6	7=1 až 6	8	9=7+8
leden - březen 2012	-6 778	6 337	119 289	-135 022		16 354	180	-175	5
2011	-16 438	5 226	71 820	-62 864		2 251	-5	11	6
rozdíl	9 660	1 111	47 469	-72 158		14 103	185	-186	-1

*) počítáno na pracovní dny

Průměrný denní zůstatek finančních prostředků na souhrnném účtu státní pokladny v lednu až březnu 2012 **představoval 5 mil. Kč** a proti 1. čtvrtletí 2011 se snížil o 1 mil. Kč. Tvořily jej průměrný denní schodek státního rozpočtu (6,8 mld. Kč), průměrný denní zůstatek na účtech pro převod sdílených daní územních samosprávných celků, státních fondů a Evropské unie (6,3 mld. Kč), průměrný denní zůstatek na účtech státních finančních aktiv (119,3 mld. Kč), na účtu řízení likvidity SP (-135,0 mld. Kč), na účtu hospodaření státního rozpočtu (-175 mil. Kč) a průměrný denní zůstatek rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu a zvláštních fondů (16,4 mld. Kč).

Z volných prostředků souhrnného účtu bylo prostřednictvím účtu řízení likvidity státní pokladny **umístěno do krátkodobých operací** (reverzní repo operace nebo buy & sell operace) s pokladničními poukázkami ČNB nebo státními pokladničními poukázkami **v průměru denně 135,0 mld. Kč** (ve stejném období roku 2011 to bylo 62,9 mld. Kč). Průměrný denní stav volných (nevyužitých) prostředků na souhrnném účtu SP (5 mil. Kč) byl proti roku 2011 nižší o 1 mil. Kč.